

پنجمین همایش بین‌المللی

مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

برگزارکننده: مؤسسه خیریه محک

محورهای این همایش:

- مدل‌های برنامه‌ریزی
- مدل‌های اجرا
- استانداردهای گزارش‌دهی

The 5th International Congress on

Corporate Social Responsibility

MAHAK – the Society to Support
Children Suffering from Cancer

Main Themes:

- Planning Models
- Implementation Models
- Reporting Standards

به مناسبت روز جهانی سرطان کودک
زمان: ۶ اسفند ۱۳۹۷

محل برگزاری: ابتدای بزرگراه ارتش، بلوار شهید مژدی (اوشان)، خیابان پروفیسور وثوق، بلوار محک، مؤسسه خیریه و بیمارستان فوق تخصصی سرطان کودکان محک

On the Occasion of International Childhood Cancer Day

Date: February 25, 2019

Venue: MAHAK Pediatric Cancer Treatment & Research Center, MAHAK Blvd., Prof. Parvaneh Vossough St., Shahid Majdi Blvd., Artesh Freeway, Tehran – Iran

mahak-charity.org

پنجمین همایش بین‌المللی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها پایان یافت

گام جدید محک در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی با تحقق اصول شفافیت و پاسخگویی

پنجمین همایش بین‌المللی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در راستای مجموعه اقدامات محک که به مناسبت روز جهانی سرطان کودک برنامه‌ریزی شده بود، ۶ اسفند ماه با محوریت «مدل‌های برنامه‌ریزی، مدل‌های اجرا و استانداردهای گزارش‌دهی» در مؤسسه خیریه محک برگزار شد. در این رویداد تخصصی مهندس احمد پورفلاح، عضو هیأت‌امنا محک؛ دکتر آراسب احمدیان، دبیر همایش؛ دکتر مارتین سدل مایر، معاون محصولات و خدمات انجمن جهانی مدیریت پروژه (IPMA)؛ دکتر کریستف هاملمن، نماینده مقیم سازمان بهداشت جهانی در ایران (WHO)؛ دکتر عباس هشی، عضو هیأت علمی دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی؛ لیز کینگو، مدیرعامل آژانس بین‌المللی Global Compact؛ ویل پارکس، نماینده صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF)؛ دکتر حامد شادکام، مدیرعامل کرمان خودرو؛ مهندس غلامرضا صفاکیش، معاون بخش آموزش و مدیران جوان انجمن جهانی مدیریت پروژه (IPMA)؛ دکتر نسرين نورشاهی، رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی؛ ایوان شوپر، استاد دانشگاه علوم کاربردی برلین (HTW)؛ صبا کامکار، مدیر واحد نوآوری و توسعه محک؛ شریف نظام‌مافی، رئیس اتاق بازرگانی ایران و سوئیس؛ دکتر علیرضا شیخ، عضو هیأت علمی و معاون مالی اداری دانشکده مدیریت، علم و فناوری دانشگاه صنعتی امیرکبیر؛ فرید بیدگلی، مدیر منطقه‌ای شرکت رُش در ایران (Roche) حضور داشته و به ارائه سخنرانی پرداختند.

مهندس احمد پورفلاح؛ عضو هیأت‌امنا محک:

محک الگویی برای دیگر سازمان‌هاست

مهندس احمد پورفلاح، عضو هیأت‌امنا محک ضمن خوشامدگویی به تمامی اعضای خانواده بزرگ محک در خصوص برگزاری پنجمین دوره از همایش‌های مسئولیت اجتماعی محک گفت: «فلسفه وجودی محک خدمت‌رسانی به کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان است. عشق و علاقه در این مسیر با شفافیت در فعالیت توانست در قلب مردم جای گیرد تا جایی که دانش‌آموزان و کارمندان در نقاط کمتر بهره‌مند شهر تهران و اقشار متوسط به این مؤسسه پیوستند.»

رئیس اتاق بازرگانی ایران و ایتالیا افزود: «آنچه کمبودش در طول سال‌های فعالیت محک، احساس می‌شد حضور بخش بنگاه‌داران کشور بود. اگرچه نهادهای اقتصادی از دیرباز و در سیر تاریخی ایران با وقف آب انبارها و احداث کاروانسراها و یتیم‌خانه‌ها اقدام به کار خیر می‌کردند، اما به رغم دغدغه‌های مختص خود با فاصله به این حرکت بزرگ اجتماعی پیوستند. امروز با افتخار پنجمین همایش بین‌المللی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در محک در حالی برگزار می‌شود که الگویی برای دیگر سازمان‌ها است. اتاق‌های بازرگانی ایران و شهرستان‌ها به عنوان نماینده بخش خصوصی از فعالیت محک در عرصه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها حمایت می‌کنند و تلاش می‌کنند تا پل ارتباطی میان این مؤسسه خیریه و ترویج مفهوم ارزشمند مسئولیت اجتماعی باشند.»

مشاور ارشد ریاست اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در ادامه با ذکر نمونه‌های مشارکت خیرخواهانه نهادهای اقتصادی ادامه داد: «روایت‌های قدیمی از اقدامات نیکوکارانه بنگاه‌های اقتصادی در تاریخ ایران وجود دارد که نمونه آن ساخت مهمانخانه‌ای در کویر به دست خرقانی است که در زمان وقف آن می‌گوید هر کس به در این خانه درآید، نانمش دهید و از ایمانش بپرسید و این سخن آنقدر زیباست که بازگویی‌اش تکراری نمی‌شود. یا در جایی دیگر نیز می‌گوید که هر کس که در بارگاه باری تعالی به جانی ارزد در خانه بوعلی حسن به نانی ارزد.»

عضو هیأت امنای محک در پایان درباره رویکرد محک در جلب مشارکت بنگاه‌های اقتصادی گفت: «شناخت رفتار اجتماعی اقشار مختلف جامعه و نیازسنجی از ذیربطان، محک را بر آن داشته است تا برای جلب مشارکت کارآفرینان و بنگاه‌های اقتصادی به شیوه سیستمی و با بهره‌مندی از الگوهای جهانی اقدام به ترویج مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکتها در قالب برگزاری همایش‌های بین‌المللی دو سالانه جهت تبیین و تعریف این موضوع کند. به خاطر دارم در جلسه‌ای با اتاق ایران و ایتالیا زمانی که طرح اولین دوره از این همایش را معرفی کردیم این مفهوم بسیار تازه بود در حالی که پیش‌تر این رویکرد در کشورهای پیشرفته اروپایی همچون سوئیس، آلمان، فرانسه و ایتالیا وجود داشت، به طوری که بودجه سالانه این مجامع در ابتدا با تخصیص بخشی به حوزه مسئولیت‌های اجتماعی برنامه‌ریزی می‌شد. امید است در پنجمین دوره از همایش‌های بین‌المللی مسئولیت اجتماعی محک که تاکنون موفقیت‌آمیز بوده است، شاهد تداوم مشارکت‌های خیرخواهانه شرکتها در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی‌شان و رفع مسائل جامع باشیم.»

دکتر آراسب احمدیان؛ دبیر همایش:

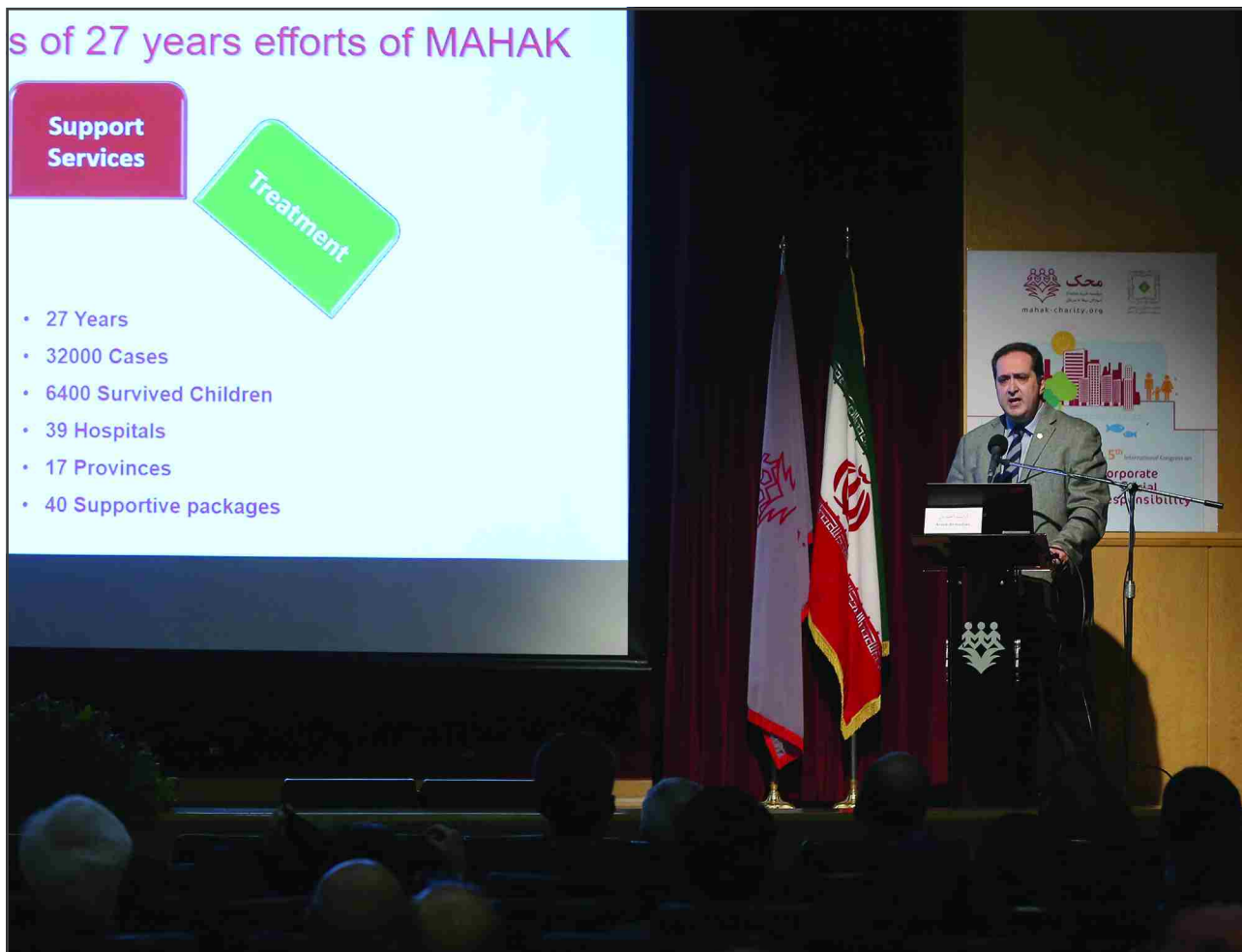
مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بایستی به زنجیره ارزش‌های سازمان بیفزاید

دکتر آراسب احمدیان، دبیر همایش پنجم و مدیرعامل محک ضمن معرفی جامع از فعالیتهای محک در تحقق مأموریت‌اش در حمایت همه‌جانبه از کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان و تشریح شیوه‌های کاری این مؤسسه خیریه گفت: «محک در طول بیش از ۲۷ سال فعالیت با بهره‌گیری از کمک‌های انسان‌دوستانه مردم نیکوکار و همراهی نیروهای موظف و داوطلب در سه حوزه خیریه، درمان و تحقیقات در حمایت از کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان به شیوه تشکیلات سازمان‌یافته و سیستمی در جهت عمل به اصول ارزشمند پاسخگویی و شفافیت فعالیت می‌کند. این مؤسسه خیریه در قدیمی‌ترین حوزه فعالیت‌اش یعنی بخش خیریه بیش از ۳۰ هزار کودک مبتلا به سرطان را در ۳۹ بیمارستان دولتی و دانشگاهی دارای بخش خون و آنکولوژی در ۱۷ استان کشور و با فراهم ساختن ۴۰ بسته حمایتی متناسب با شرایط درمانی، تحت پوشش قرار داده که از میان آنها بیش از ۶ هزار کودک به بهبودی کامل رسیده‌اند. از سوی دیگر در حوزه فعالیت تنها بیمارستان فوق تخصصی سرطان کودکان ایران در محک که ۱۰۰ تخت خوابه و یک پنجم ظرفیت تخت‌های آنکولوژی کودکان در کشور را دارد با بیش از ۱۲ سال فعالیت و مجهز به آخرین تکنولوژی دانش فنی و تشخیصی، بالغ بر ۳ هزار کودک را تحت درمان قرار داده است و روز به روز جهت انطباق روش‌های خود در انطباق با استانداردها و پروتکل‌های درمانی می‌کوشد. همچنین در حوزه سوم که مرکز تحقیقات بیمارستان است تلاش دارد تا با استفاده از داده‌های ارزشمند علمی که در این مرکز تخصصی درمانی در حال اجراست، با اتصال به شبکه تحقیقاتی درمانی کشور به پژوهش در خصوص پروژه‌های علمی اقدام کند. امید است این مرکز در آینده با اتصال به مراکز تحقیقاتی بین‌المللی به شیوه توسعه‌یافته‌تری به فعالیت خود ادامه دهد.»

مسیر فعالیتهای محک در جهت کارایی و اثربخشی خدمات درمانی و رفاهی

مدیرعامل محک در ادامه با اشاره به ضرورت کارایی و اثربخشی فعالیتهای این مؤسسه خیریه در ارائه هرچه بهتر خدمات درمانی و رفاهی به مهم‌ترین ذیربطانش که کودکان مبتلا به سرطان هستند، گفت: «محک به عنوان یکی از مؤسسات متخصص و فعال در حوزه سرطان کودک در جهان تلاش می‌کند با حفظ تمرکز اصلی‌اش در حمایت همه‌جانبه از کودکان مبتلا به سرطان و شیوه کاری سیستمی برای خلق ارزش افزوده بر کمک‌های مردمی در ارتقای کیفیت زندگی کودکان در مسیر درمان و افزایش طول عمر آنها بپردازد. از سوی دیگر با ارائه گزارشات دقیق و روشن نسبت به ورود منابع و نحوه صرف و تبدیل آن به خدمات درمانی و حمایتی که توسط اعضای داوطلب هیأت‌امنا و مدیره این مؤسسه به صورت دوره‌ای و منظم بررسی و کنترل می‌شود، کار درست را به شکل درست برای فرزندان‌اش انجام دهد.»

احمدیان در ادامه با اشاره به دستاوردهای نیکوکاری مردم ایران در محک و در حمایت از کودکان مبتلا به سرطان گفت: «محک دو نشان طلا انجمن بین‌المللی مدیریت پروژه (IPMA) را در سال‌های ۲۰۱۴ و در بخش پروژه‌های بشردوستانه برای برنامه توسعه دو ساله ۹۱-۹۲ و در سال ۲۰۱۸ در بخش پروژه‌های توسعه پایدار برای راه‌اندازی «مرکز پذیره‌نویسی سلول‌های بنیادی خون‌ساز محک» کسب کرد. همچنین این مؤسسه خیریه بالاترین امتیاز در هشتمین ممیزی استاندارد بین‌المللی NGO Bench-marking شرکت بازرسی بین‌المللی SGS در میان سازمان‌های مردم‌نهاد معتبر در جهان نیز به دست آورد. اینها شماری از آرزوهایی است که بدون مشارکت مردم سرزمین‌مان و نیکوکاران برای حمایت از کودکان مبتلا به سرطان محقق نمی‌شد. داستانی از یک موفقیت که محک در طول سال‌ها تلاش و پس از دریافت رتبه‌های پایین با بهبود مستمر در حوزه فعالیت‌ش توانست بر روی سکوی اول جهان بایستد. این مؤسسه همواره می‌کوشد خود را داوطلبانه در معرض ارزیابی‌ها و سنجش‌های ملی و بین‌المللی قرار

دهد تا از میزان کارآیی خود مطلع شود و در جهت بهبود عملکردش در راستای ارائه شایسته‌ترین خدمات درمانی و رفاهی به فرزندانش بکوشد.»

مدیرعامل محک ضمن بیان نقل قول‌های متخصصان بین‌المللی در بازدیدشان از محک و آشنایی با فعالیت‌های آن گفت: «میشل فدروف، رئیس بخش سازمان‌های مردم‌نهاد شورای اجتماعی اقتصادی سازمان ملل متحد (ECOSOC) فعالیت‌های محک را تلاشی برای توسعه پایدار ارزیابی کرد و اشنایدر آمان، رئیس جمهور سابق سوئیس این مؤسسه خیریه را شگفت‌انگیز دانست. همچنین پروفسور اریک بوفه، رئیس انجمن بین‌المللی آنکولوژی کودکان (SIOP)، شیوه کاری محک را همراه با روحیه همکاری دید که نشان از سطح تأثیرگذاری محک در فعالیت‌هایش دارد.»

دبیر پنجمین دوره از همایش‌های بین‌المللی مسئولیت اجتماعی در ادامه با توضیح این امر که چرا محک به عنوان سازمانی مردم‌نهاد به موضوع مسئولیت اجتماعی می‌پردازد، گفت: «یکی از بندهای بیانیه مأموریت مؤسسه خیریه محک بدین شرح است که: محک نه تنها به سرطان کودکان می‌پردازد بلکه اندیشه والای کمک به هم‌نوع را ترویج می‌نماید. از این رو انتظار می‌رود تا این مؤسسه به رسالت خود در این زمینه عمل کند و به توسعه مفهوم جدیدی از نیکوکاری شرکتی بپردازد.»

وی ضمن ایراد خلاصه‌ای از چهار دوره پیشین همایش‌های مسئولیت اجتماعی که اولین دوره آن پس از برگزاری نخستین نمایشگاه پوستر مسئولیت اجتماعی با موضوع سرطان کودک که با همکاری انجمن گرافیک ایران در راستای تبیین مفهوم این

بیماری و ارتباط آن با مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها رخ داد، گفت: «این همایش در دوره اول و در سال ۱۳۸۹ با محوریت «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و سرطان کودک»، در سال ۱۳۹۱ با محوریت «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و سرطان کودک»، در سال ۱۳۹۳ و دوره سوم با محوریت «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها: توسعه پایدار» و در دوره چهارم و در سال ۱۳۹۵ با محوریت «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها: تجارب عملی در جامعه مدنی» برپا شد.»

احمدیان در ادامه با بیان اینکه از چهار دوره پیشین همایش مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها فرصت‌هایی برای توسعه دیده می‌شود، افزود: «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها با سه رویکرد کلی شرکت‌ها و بنگاه‌ها در حوزه استراتژی، دانشگاه‌ها در زمینه ایجاد زنجیره ارزش و استانداردها با موضوع توسعه پایدار روبروست. براساس دیدگاه پورتر، اقتصاددان و برنامه‌ریز بنام استراتژیک، ورود به مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در نهایت می‌بایست به زنجیره ارزش‌های سازمان بیفزاید.»

مدیرعامل محک همچنین به بیان سه سطح از مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها پرداخت و گفت: «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در سه سطح مشارکت خیرخواهانه، مدیریت ریسک و خلق ارزش افزوده انجام می‌شود. در نخستین سطح، مدیریت سازمان نسبت به این موضوع علاقه‌مند است و در جهت آن فعالیتی را انجام می‌دهد. در مرحله مدیریت ریسک، مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها به منظور پوشش ریسک‌های ثابتی از فعالیت‌های آن سازمان دیده می‌شود اما در سطح خلق ارزش، این مفهوم به عنوان رقابت‌پذیری سالم بنگاه‌ها در محیط کسب و کار صورت می‌پذیرد. آثار عملیاتی این سه سطح متفاوت است که از سطوح کم به سطوح پایدار می‌رسد.»

احمدیان در پایان گفت: «در محک تلاش کرده‌ایم تا از سطح اول حرکت و به سومین سطح برسیم و محک حلقه ارتباطی به منظور رساندن افراد از سطحی‌ترین نوع مشارکت به حالت ایده‌آل آن باشد. محک خود را نسبت به جامعه مسئول دانسته و وظیفه خود می‌داند تحت هر شرایطی از کودکان مبتلا به سرطان حمایت کند تا در زمان صلح، جنگ و تحریم در کنار سازمان‌های

دکتر الملو قیس سردیه‌ان‌ما نیز به عنوان قطب محصولات و خدمات انجمن جهانی مدیریت پروژه:

طراحی چارچوب حرفه‌ای در ایجاد شاخص‌های سنجش پروژه‌های انجام شده منطبق با اهداف توسعه پایدار

دکتر مارتین سدل مایر، معاون محصولات و خدمات انجمن جهانی مدیریت پروژه (IPMA) با معرفی فعالیت‌های این انجمن در خصوص اقدامات مسئولیت اجتماعی آن گفت: «انجمن بین‌المللی مدیریت پروژه متشکل از ۷۱ عضو فعال است که از سال ۱۹۶۵ فعالیت می‌کند. این انجمن تلاش می‌کند تا به عنوان یک شبکه بین‌المللی متمرکز بر مدیریت پروژه نه تنها به ارائه ابزارها و روش‌های مدیریت در این حوزه و ارزیابی نمونه پروژه‌های موفق در قالب جایزه جهانی این انجمن بپردازد که به آموزش مدیران و سازمان‌ها در حوزه دانش مدیریت پروژه نیز توجه دارد. علاوه بر این موضوعات سعی می‌شود تا این انجمن در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی خود با طراحی چارچوب رفتار اخلاقی و حرفه‌ای در ایجاد شاخص‌های سنجش و ارزیابی از پروژه‌های انجام شده منطبق با اهداف توسعه پایدار عمل کند. به عبارت دیگر می‌کوشد تا با حفظ اعتبار و تعهد به مالکان هر پروژه و با مسئولیت‌پذیری در قبال ذریبطان و جامعه در حوزه آموزش و حفظ محیط‌زیست فعالیت کند. به طور مثال محک نمونه مناسبی از انطباق با کدهای اخلاقی این انجمن در توجه به موضوع مسئولیت اجتماعی است.»

سدل مایر با اشاره به نقش مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در سازمان‌ها گفت: «این مفهوم در سال‌های اخیر نقش پررنگی را به ویژه در تطابق با اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد (SDGs) پیدا کرده است و توسط افراد و سازمان‌های بسیاری از منظر مدیریت، قوانین حقوقی و سهامداران به آن پرداخته می‌شود. از این رو برای مشارکت در پروژه‌های مسئولیت اجتماعی بلندمدت و پایدار می‌بایست موضوعاتی چون مسئولیت اجتماعی و زیست‌محیطی را به آن افزود. بر همین اساس است که در انجمن بین‌المللی مدیریت پروژه نیز در تلاش هستیم تا این دیدگاه را با هدف ارائه پروژه‌هایی با بیشترین توجه به مفهوم توسعه پایدار معرفی کنیم.»

معاون محصولات و خدمات انجمن جهانی مدیریت پروژه (IPMA) در پایان با اشاره به سی و یکمین دوره از کنفرانس جهانی این انجمن گفت: «این کنفرانس در اکتبر سال ۲۰۱۹ و در مکزیک، با محوریت به کارگیری موضوع پایداری در مدیریت پروژه برگزار خواهد شد.»

دکتر حامد شادکام؛ مدیرعامل کرمان خودرو:

مسئولیت اجتماعی مدل موفق برای سودآوری پایدار است

گروه اقتصادی کرمان خودرو، کارگزاری کارآمد و شرکت تأمین سرمایه سپهر به عنوان حامیان مالی از برگزاری این رویداد حمایت کردند. دکتر حامد شادکام، مدیرعامل کرمان خودرو به نمایندگی حامیان مالی این همایش به معرفی اهداف سازمان خود در راستای توجه به مسئولیت اجتماعی شرکتها پرداخت. وی با طرح سؤالی در خصوص تحقق اهداف بلند یا کوتاه مدت مسئولیت اجتماعی که هر یک به ترتیب برای خلق ارزش افزوده برای ذیربطان و دنبال کردن سود و اهداف سهامداران تلاش دارد گفتگو خود را آغاز کرد و گفت: «توسعه اقتصادی زمینه‌ساز توسعه بازارهای مالی در بلند مدت می‌شود که این امر، به صورت عکس نیز صادق است. همچنین بازار مالی کارآمد موجب توسعه بازار مالی شده که سه بعد تخصیص، اطلاعات و عملیات را در برمی‌گیرد.»

شادکام در ادامه به ابعاد مختلف مسئولیت شرکت‌ها پرداخت و گفت: «در صورتی که مسئولیت اقتصادی را در نظر بگیریم، کارایی یک شرکت در تخصیص منابع به سمت پر بازده‌ترین فعالیت‌ها سوق داده می‌شود و چنانچه مسئولیت قانونی را تعریف کنیم، فعالیت‌های یک نهاد دیگر در بازه ریسک و سودآوری نمی‌گنجد و نیازمند قانون و چارچوب ضوابط حقوقی است. در بعد دیگر مسئولیت اخلاقی است که در زمانی که قانون به اندازه کافی روشن و مبسوط نیست، به میان می‌آید و در آخر مسئولیت بشردوستانه شرکت‌ها که توجه به مسائلی چون محیط زیست و افراد جامعه را مدنظر قرار می‌دهد.»

وی در ادامه با توجه به موضوع بازده مالی در بنگاه‌های اقتصادی در خصوص مسئولیت اجتماعی‌شان گفت: «بازده مالی بر ذینفعانی که فعالیت اقتصادی دارند، اثرگذار است. در نتیجه دغدغه شرکت‌ها در توجه به مسئولیت اجتماعی‌شان همسو کردن منافع ذیربطان خود با منافع اجتماعی است که امری دشوار به نظر می‌رسد و نیازمند ابزار است. وظیفه سازمان‌های اقتصادی پاسخگویی نسبت به این دو موضوع است که با ارائه گزارشات دقیق و شفاف در اولین گام در مسیر عمل به مسئولیت اجتماعی دیده می‌شود و در نهایت موجب بازده بلندمدت، افزایش مشارکت با سازمان‌های مردم‌نهاد و افزایش رقابت‌پذیری در میان بنگاه‌های اقتصادی می‌شود.»

شادکام، با تأکید بر این نکته که بهره‌مندی مناسب از مسئولیت اجتماعی در بازار مالی، دسترسی آسان به سرمایه را فراهم می‌سازد و به موجب آن حقوق صاحبان سهام، حفظ می‌شود و افزایش بازده دارایی اتفاق می‌افتد، سخنان خود را اینگونه به پایان رساند: «مسئولیت اجتماعی نه یک کالای لوکس بلکه به عنوان ابزاری موفق در بازده سودآوری شرکت‌ها عمل می‌کند و به عبارتی دیگر یک مدل موفق برای سودآوری پایدار است.»

لیز کینگو؛ مدیرعامل و مدیر اجرایی Global Compact:

استحکام زنجیره دستیابی به اهداف جهانی به وسیله شبکه‌های ملی

لیز کینگو، مدیرعامل و مدیر اجرایی Global Compact در پیامی ویدئویی برای این همایش گفت: «نهاد بین‌المللی Global Compact بزرگ‌ترین نهاد توسعه پایدار جهان با ۷۰ شبکه محلی و قریب به ۱۰ شرکت در ۱۶۰ کشور است که متعهد شده‌اند تا استراتژی‌های خود را منطبق با ۱۰ اصل جهانی حقوق بشر، کار، محیط‌زیست و مبارزه با فساد قرار دهند.» وی افزود: «نظر به مشارکت در راستای توسعه پایدار کسب و کارهای ایرانی تا کنون از تمامی علاقه‌مندان و شرکت‌کنندگان این همایش که از حوزه‌های مختلفی چون بخش دانشگاهی، بنگاه‌های اقتصادی و سازمان‌های خیریه هستند دعوت می‌شود تا به نهاد بین‌المللی Global Compact بپیوندند تا با ایجاد پیوند نزدیک‌تر، شبکه‌ای ملی تشکیل دهند و اهدافی جهانی برای آن تعریف کنند.»

دکتر عباس هشی؛ حسابرس معتمد بورس و بانک مرکزی:

ایجاد و حفظ ارتباطات بین‌المللی با گزارش‌دهی GRI

دکتر عباس هشی، حسابرس و حسابدار رسمی، حسابرس معتمد بورس و بانک مرکزی در خصوص نقش گزارشگری مالی در فعالیت سازمان‌های خیریه گفت: «گزارش‌دهی GRI بر اساس یک استاندارد مستقل جهانی است که با هدف آگاه‌سازی فعالان اقتصادی، دولت‌ها و سایر سازمان‌ها جهت درک و اطلاع‌رسانی تأثیر فعالیت آنها بر روی مسائلی چون حقوق بشر و محیط‌زیست صورت می‌گیرد. از این رو بهره‌مندی سازمان‌های خیریه‌ای چون محک از گزارش‌دهی شفاف‌ی چون GRI می‌تواند در شرایط کنونی برای ایجاد و حفظ ارتباطات بین‌المللی، آینده‌نگری و توسعه ارتباطات با ذیربطان و حفظ اعتماد ایشان اتفاق بیافتد.» وی افزود: «از سوی دیگر از آنجایی که مسأله اصلی ارائه گزارش روشن در خصوص نحوه تأمین منابع و چگونگی صرف آن در سازمان‌هاست، گزارش‌دهی به شیوه این استاندارد علاوه بر تحقق اصول پاسخگویی و شفافیت موجب حفظ اعتماد و مبارزه با فساد خواهد شد.»

عضو شبکه مستقل بین‌المللی حسابداری گروه‌روا با بیان اینکه شاه بیت این گزارش‌دهی مقوله فساد را مورد هدف قرار می‌دهد، ادامه داد: «مسئولیت اجتماعی در جریان گزارش‌دهی استاندارد بر اساس نهاد بین‌المللی GRI موجب بیان شفاف در نحوه کسب منابع و چگونگی مصرف آن می‌شود که این موضوع به طور مستقیم با پدیده فساد مبارزه می‌کند.» مدرس دانشگاه شهید بهشتی و عضو جامعه حسابداران رسمی ایران درباره نقش گزارشگری مالی کشور در چارچوب گزارش‌دهی جهانی تدوین شده توسط GRI گفت: «شرکت‌های بزرگ کسب و کار با بهره‌مندی از این مدل گزارش‌دهی ضمن پاسخگویی به ذینفعان خود مانند سهامداران و نهاد دولتی در تحقق عمل به مسئولیت اجتماعی خود و جلوگیری از سواستفاده‌های مالی گام برمی‌دارند.»

دکتر کریستف هاملمن؛ نماینده مقیم سازمان جهانی بهداشت:

محک سازمانی است که به مسئولیت اجتماعی خود عمل می‌کند

دکتر کریستف هاملمن، نماینده مقیم سازمان جهانی بهداشت (WHO) در ایران با اشاره به موضوع سلامت در این سازمان و ارتباط آن با مسئولیت اجتماعی گفت: «سیزدهمین برنامه سازمان جهانی بهداشت برای سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳، در سال گذشته در طول گردهمایی بهداشت جهانی تدوین گردید و استراتژی پوشش خدمات سلامت، اورژانس و اولویتهای تندرستی را در برنامه کار خود قرار داد. همچنین با توجه به سومین هدف از اهداف برنامه توسعه پایدار (SDGs) که به موضوع سلامت اشاره دارد می‌توان با همراهی دیگر نهادهای فعالی چون نهاد بین‌المللی حمایتگری مالی سازمان ملل در تحقق و پوشش سلامت در زندگی افراد جامعه گام برداشت. بر همین اساس انطباق فعالیت‌های یک سازمان و عملکرد آن با رویکرد مسئولیت اجتماعی یک امر ضروری است. در نتیجه این امر است که در زمان توجه به مقوله مسئولیت اجتماعی، سازمان‌ها با پاسخگویی و شفافیت در ارائه گزارشات عملکرد خود مواجه می‌شوند که در این باره محک توانسته است با ارائه گزارش بر اساس مدل گزارش‌دهی بین‌المللی GRI در سه حوزه اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیست به عنوان سازمان مردم‌نهادی که به مسئولیت اجتماعی خود عمل می‌کند در جهان شناخته شود.»

هاملمن با اشاره به عضویت محک در نهاد بین‌المللی گلوبال کامپکت (Global Compact) سازمان ملل متحد از سال ۲۰۱۶ گفت: «عضویت در چنین نهادی موجب ارزیابی و سنجش مسئولیت اجتماعی سازمان‌هاست. از این گذشته مفهوم بازده اجتماعی در سرمایه که شاخص کیفی ارزیابی میزان برگشت سرمایه در حوزه خیریه است در جهان امروز رایج شده که در برگیرنده سه اصل دارای اهمیت برای سهامداران فعال با تعیین سیستم ارزش، کالا، خدمات و تأثیر شیوه‌های کاری بر روی زنجیره ارزش‌هاست.»

تحسین اقدام محک در اطلاع‌رسانی آثار تحریم دارویی

هاملمن در پایان گفت: «فعالیت این مؤسسه خیریه با ارائه مقالات علمی در مجلات تخصصی معتبر همچون لنست (Lancet) برای ایجاد دغدغه جمعی درباره چالش حمایت از کودکان مبتلا به سرطان در ایران در شرایط سخت درمان ستودنی است.»

پانل تخصصی اول

بررسی مدل‌های برنامه‌ریزی با حضور متخصصان ملی و بین‌المللی

پانل مدل‌های برنامه‌ریزی پروژه‌های مسئولیت اجتماعی با حضور غلامرضا صفاکیش، معاون بخش آموزش و مدیران جوان انجمن جهانی مدیریت پروژه (IPMA)؛ دکتر نسرین نورشاهی، رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی؛ ایوان شوپر، استاد دانشگاه علوم کاربردی برلین (HTW)؛ صبا کامکار، مدیر واحد نوآوری و توسعه محک برگزار شد. مهندس غلامرضا صفاکیش، در ابتدای این پانل گفت: «در این پانل تخصصی به ماهیت برنامه‌ریزی در حوزه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و ارتباط آن با سازمان‌های خیریه می‌پردازیم. دنیای کسب و کار در جهان امروز بر اساس پروژه‌های توسعه محور و جاری گردانده می‌شوند و محک سازمان مردم‌نهاد عجیبی است که فعالیت‌هایش به این شیوه هدایت و عملی می‌کند.»

دکتر نسرین نورشاهی؛ رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دانشگاه‌ها مشروعیت و اعتماد عمومی خود را از راه عمل به مسئولیت اجتماعی دریافت می‌کنند

دکتر نسرین نورشاهی، رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با اعلام اینکه به نمایندگی از اتاق فکر وزرات علوم، تحقیقات و فناوری کشور به ارائه سخنرانی در خصوص برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها در حوزه مسئولیت اجتماعی می‌پردازد، گفت: «در تاریخ بشر دیرینه‌شناسان به زودرس بودن فرزند انسان اشاره داشته‌اند که در هر مرحله از زندگی خود نیازمند کمک افراد بوده است. این مسأله که از ابتدا به عنوان یک نیاز اجتماعی همراه با ذات بشر بوده، مورد توجه است. با این حال این نیاز ذاتی گاهی به دست فراموشی سپرده می‌شود که در دو سه دهه گذشته نهادهای علمی تلاش کرده‌اند تا با طرح مبانی نظری موضوع مسئولیت اجتماعی را با این نگرش برجسته سازند که تمامی نهادهای ساخته بشر همچون بنگاه‌های اقتصادی و کسب و کارها،

سازمان‌های غیردولتی و نهادهای خیریه در ذاتشان احساس مسئولیت اجتماعی را دارند.» وی افزود: «از منظر حوزه آکادمیک مسئولیت اجتماعی دانشگاه‌ها دربرگیرنده مؤلفه‌های چون حقوق بشر، توسعه پایدار، شناسایی تمایزات و ویژگی‌ها مانند شناسایی جنسیت و اقلیت‌ها، اخلاقیات، مدیریت سازمانی و شاخص بشردوستانه است. بر این اساس دانشگاه‌ها تلاش می‌کنند تا با برنامه‌ریزی استراتژی مسئولیت اجتماعی خود بر اساس مدل نظری در چهار گام؛ ارزش‌ها، مدیریت، اقدامات و سنجش اثرگذاری به ایجاد برنامه‌ای راهبردی و راهبری مدیران در اقدامی همسو با سازمان‌های خیریه به نتایج مؤثری در رفع مسائل اجتماعی بپردازند.»

وی در ادامه با اعلام اینکه نقطه اشتراک مسئولیت اجتماعی دانشگاه‌ها و شرکت‌ها در دستیابی به هدفی همچون کسب مشروعیت و اعتماد عمومی است، گفت: «تبلور مسئولیت اجتماعی دانشگاه‌ها در تربیت دانشجویان دغدغه‌مند نسبت به مسائل روز جامعه است. از سوی دیگر سطح انعطاف‌پذیری این نهادهای علمی در کمک‌رسانی به اساتیدی است که برای توسعه این مفهوم و مشارکت با مؤسسات خیریه تلاش می‌کنند. دانشگاه‌ها مشروعیت و اعتماد عمومی خود را از راه عمل به مسئولیت اجتماعی دریافت می‌کنند و چه بهتر آنکه برای تحقق این امر به سراغ قلب مهربان جامعه که مؤسسات خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد هستند، بروند و اساتید خود را به عنوان کنشگران مرزی در ارتباط با دانشگاه‌ها و مؤسسات خیریه یاری دهند تا در یک بازی برد-برد مسئولیت اجتماعی هر دو نهاد منتفع شوند.»

دکتر ایوان شوپر؛ استاد دانشگاه علوم کاربردی برلین:

محک الگوی نمونه‌ای در بهره‌مندی از دانش پروژه‌سازی فعالیت‌هایش در درمان کودکان مبتلا به سرطان است

ایوان شوپر، استاد دانشگاه علوم کاربردی برلین (HTW) در خصوص Projectification در جوامع گفت: «مدیریت پروژه شیوه رایج جهان امروز در اجرای هر نوع اقدامی است چرا که پروژه‌ها در متن زندگی ما قرار دارند؛ از برگزاری یک مراسم ازدواج گرفته تا برنامه‌ریزی برای تعطیلات، همه در قالب یک پروژه هستند.»

وی ادامه داد: «سازمان‌های دنیا امروزه به دانش مدیریت پروژه نیازمندند. در تعریف پروفیسور میدلر از نظریه‌پردازان این حوزه می‌توان به این موضوع اشاره کرد که مدیریت پروژه تلفیقی از واژگان سازمانی شدن و پروژه است که تمامی ابعاد زندگی را در بر می‌گیرد. بنابراین دانش مدیریت پروژه می‌تواند حلقه ارتباطی میان اهداف سازمان‌های مردم‌نهاد و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها باشد.»

وی با ارائه نتایج یک طرح تحقیقاتی بر روی پروژه‌سازی مجامع اقتصادی در حال رشدی چون آلمان، نروژ، ایسلند و ژاپن که در آخرین مجله بین‌المللی مدیریت پروژه به چاپ رسیده است، گفت: «در مقدمات این پروژه یافتن روش تحقیقی که متناسب با شرایط کشورهای مقایسه‌شونده باشد، دشوار بود. دلیل این امر نوع نگرش هر کسب و کار اقتصادی به نتایج یک پروژه بود که گاهی خروجی‌های یک مدل را به عنوان ورودی در فرآیند کار تلقی می‌کرد حال آنکه در روش کار دیگری این موضوع کاملاً متفاوت می‌نمود. در نهایت مسیر این پژوهش شاخص‌هایی چون اقتصادی، تولیدی، مالی، سلامت و آموزش را در ۵۰۰ نمونه هر کسب و کار سنجید و به نتایجی در میزان اجرای پروژه‌های درون سازمانی رسید که در طول سال‌ها با رشدی در پروژه‌های برون سازمانی به دلیل توجه به امر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها به وجود آمده بودند.»

شوپر در پایان با اشاره به اینکه پروژه‌سازی در سازمان‌ها موجب توسعه‌یافتگی آنها می‌شود، گفت: «محک الگوی نمونه‌ای در بهره‌مندی از دانش پروژه‌سازی فعالیت‌هایش در درمان کودکان مبتلا به سرطان است. به گونه‌ای که هر کودک و مسیر درمان تا سلامتی او به عنوان یک پروژه و نمونه مطالعاتی دیده می‌شود که برای عملی شدن هدف که همان بهبودی کودک است، قوانین مدیریت پروژه اجرایی می‌شوند.»

سبا کامکار؛ مدیر واحد نوآوری و توسعه محک:

مسئولیت اجتماعی باید باوری نهادینه در ارکان و اجزای سازمان باشد

سبا کامکار، مدیر واحد نوآوری و توسعه محک در پنل اول به تشریح مدل مؤسسه خیریه محک در انجام پروژه مسئولیت اجتماعی پرداخت. او ضمن معرفی مرکز پذیره‌نویسی سلول‌های بنیادی خون‌ساز محک، به عنوان اولین پروژه عملی مسئولیت اجتماعی گفت: «مسئولیت اجتماعی یک بحث استراتژیک و در سطح برنامه‌ریزی ارکان یک سازمان است که باید به یک باور سازمانی تبدیل شود و با شاخص‌های عملکردی و اهداف بلند مدت سازمان پیوند بخورد. مسئولیت اجتماعی در اهداف سودآور، زودبازده و کمپین‌های تبلیغاتی، بازاریابی و روابط عمومی خلاصه نمی‌شود.»

وی سپس سیر مسئولیت اجتماعی محک را با نگاه به استراتژی سازمان تشریح کرد و گفت: «محک در ابتدا استراتژی خود را در این خصوص تعریف کرد، سپس برای عملیاتی‌سازی آن تلاش کرد و در مرحله سوم اثرات این اقدامات را در جامعه سنجید تا بتواند با تحلیل آن این موضوع را مدیریت نماید. در بیانیه چشم‌انداز و مأموریت محک، همچنین ارزش‌های مؤسسه، همواره بر ترویج اندیشه کمک به هم‌نوع تأکید شده است. از تأسیس محک در ۲۷ سال گذشته همواره ارکان سازمان این دغدغه را داشته‌اند و به اشتراک‌گذاری منابع دانش و فرصت‌های همکاری را در دستور کار خود قرار داده‌اند. محک ۱۲ سال پیش با راه‌اندازی بیمارستان فوق تخصصی خود، گامی جدی‌تر در این عرصه برداشت، چرا که نیازمند روش‌های جدیدتری برای ایجاد همکاری‌های بیشتر با افراد مختلف جامعه دارای آثار ماندگار باشند، بود.»

کامکار در این باره افزود: «در همین دوره پروپوزال‌های پیشنهادی برای ورود به پروژه‌های مسئولیت اجتماعی در محک دریافت شد اما آمادگی ورود به این بحث در محک وجود نداشت. در جامعه نیز نگاه به مسئولیت اجتماعی عمدتاً مربوط به نگاه خیر مدیران بنگاه‌های اقتصادی بود. بنابراین محک به سوی طراحی مسیری رفت که بتواند، مفهوم مسئولیت اجتماعی را در جامعه ترویج کند، اهداف، شاخص‌های آن را تعریف و ابتکارات را طراحی کرد. از جمله می‌توان به ایجاد آگاهی و تدوین سند مسئولیت

اجتماعی محک در ۴ سال پیش با پرداختن به سه بعد اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی به عنوان یک سازمان مردم‌نهاد و تعریف پروژه عملیاتی مسئولیت اجتماعی محک با بنگاه اقتصادی در ۲ سال پیش اشاره کرد.»
کامکار درباره آثار این اقدامات گفت: «در محک تلاش کردیم برای تحقق سند تنظیم شده مسئولیت اجتماعی ساختارها و فرایندهایی را در مؤسسه طراحی کنیم، برای نشان دادن عمق این دیدگاه استراتژیک در عملیات سازمان مثال‌های فراوانی وجود دارد که یکی از آن‌ها تغییر در تولید قلم‌های سفالی به قلم‌های قابل بازیافت که خود نیز از کاغذ بازیافتی تهیه می‌شوند، بود. این اقدامات باعث شد تا امروز بتوانیم بر اساس استاندارد GRI گزارش مسئولیت اجتماعی سازمان را ارائه کنیم و خود را برای ارزیابی GRI آماده سازیم.»

وی در ادامه شرح دقیقی از مدل تولید خدمت در محک ارائه کرد و گفت: «این مدل در مؤسسه محک اساساً با شناسایی نیاز بیمار و خانواده و درمان و خدمات مورد احتیاج آن‌ها شروع می‌شود. سپس بررسی برای یافتن زیرساخت‌ها صورت می‌گیرد و بودجه و منابع لازم برای فراهم شدن این خدمت در محک تأمین می‌شود.»

مدیر واحد نوآوری و توسعه در ادامه شرح دقیقی از پروژه مرکز پذیره‌نویسی سلول‌های بنیادی خون‌ساز محک ارائه کرد و گفت: «در مرکز پذیره‌نویسی سلول‌های بنیادی، افراد می‌توانند با مراجعه و ثبت نمونه بزاق، داوطلب اهدای سلول‌های بنیادی خون‌ساز برای بیماران نیازمند پیوند شوند. بدین ترتیب که آزمایش تعیین HLA بر روی نمونه بزاق انجام می‌شود و در صورت سازگاری نمونه امکان پیوند برای یک بیمار فراهم می‌شود. مراحل خریداری یک نمونه از خارج از کشور نیازمند هزینه‌ای در حدود ۱۲۰ هزار یورو است. در صورت ایجاد چنین بانک‌هایی در کشور و استقرار زیرساخت‌های مورد نیاز، شانس بهبودی برای بیماران نیازمند پیوند در کشور ارتقا می‌یابد. لازم به ذکر است که پیوند مغز استخوان تنها مختص کودکان مبتلا سرطان نیست و یک روش درمانی برای برخی بدخیمی‌ها نیز می‌باشد، بنابراین نیازی از محک را به نیاز جامعه پیوند دادیم و تعهد کردیم تا از طریق ظرفیت‌های سازمان بتوانیم نیکوکارانی را که داوطلب اهدای سلول بنیادی خون‌ساز هستند را در مرکز بپذیریم و تأمین مالی مرکز را از طریق حامیان سازمان ممکن کنیم. تأمین هزینه آزمایش ۵ هزار نمونه سلول بنیادی توسط بخش خصوصی (شرکت بهمن موتور) در فاز اول این پروژه صورت گرفت.»

کامکار با بیان اینکه تاکنون بیش از ۷۰۰۰ نمونه موفق در این مرکز ثبت شده است، ادامه داد: «این پروژه اولین پروژه مسئولیت اجتماعی واقعی در محک است و بهمن موتور نیز در پی برندسازی مجدد، یکی از اقدامات خود در تعهد به مسئولیت اجتماعی را با مشارکت در این پروژه تعریف کرد. ره‌آورد این اقدام مشترک، راه‌اندازی اولین بانک در یک مؤسسه خیریه بود که منابع آن برای تمام جامعه قابل استفاده است.»

کامکار با تأکید بر هدایت کمک‌های مردمی به خدمات جدید به شکلی که قابل تبدیل شدن به فرایندهای پایدار باشند گفت: «در حال حاضر حاصل پروژه معرفی شده، تبدیل به فرآیندی جاری شده که افراد روزانه برای عضویت به آن مراجعه می‌کنند و تا کنون بیش از ۷ هزار نفر به این مرکز پیوسته و ۳۰ نمونه سازگار با فرد نیازمند پیوند مشخص شده‌اند.»

مدیر واحد نوآوری و توسعه افزود: «دستاورد مهم و ارزشمند دیگر این مرکز، کسب نشان طلای انجمن مدیریت پروژه در سال ۲۰۱۸ است. این پروژه در کنار تمام این دستاوردها آموخته‌های بسیاری نیز از فعالیت در محیط حرفه‌ای و تخصصی برای محک ایجاد کرد.»

خلق ارزش برای ذیربطان کلید موفقیت هر پروژه

کامکار علل اصلی موفقیت معرفی این پروژه را برشمرد و گفت: «خلق ارزش برای تمامی ذیربطان پروژه، ایجاد شرایط برد-برد برای تمام مشارکت‌کنندگان در پروژه از حامیان مالی، افراد درون سازمان، نیکوکاران و کودکان و خانواده‌های تحت حمایت محک و حفظ اعتماد ایشان، تلاش برای مدیریت، ارزیابی و کنترل پروژه مطابق با استانداردها، ارائه گزارشات به تمامی ذیربطان و آنچه که مهم‌ترین علت بود، عشق و صف‌ناپذیر ایرانیان به هم‌وطنانشان است. و برای حفظ این عشق وظیفه ما نهایت شفافیت و پاسخگویی است.»

وی در باره مسیر پیش‌روی محک در این حوزه افزود: «بسیاری از مراکز علمی و بنگاه‌های اقتصادی برای آغاز فعالیت در حوزه مسئولیت اجتماعی به محک مراجعه می‌کنند، اولین گزارش GRI مسئولیت اجتماعی محک ارائه و مرکز پذیره‌نویسی سلول‌های بنیادی با موفقیت راه‌اندازی شده است. اما آنچه در پیش روی ماست، پیوند شاخص‌های مسئولیت اجتماعی با شاخص‌های اجرایی و عملکردی سازمان همانند شاخص آوازه، و شاخص‌های مربوط به داوطلبان و منابع انسانی است.»

کامکار در پایان گفت: «مسئولیت اجتماعی باید باوری نهادینه در ارکان و اجزای سازمان باشد. این مفهوم باید در سازمان درونی‌ساز شود و باید به تمام شاخص‌های کلان سازمان گره بخورد تا قابل عملیاتی شدن باشد، در غیر این صورت در حد یک پروژه بازاریابی متوقف خواهد شد. پروژه‌های مسئولیت اجتماعی باید به فرایندی جاری و روش فکری برای مدیران سازمان تبدیل شود.»

مهندس غلامرضا صفاکیش؛ معاون بخش آموزش و مدیران جوان انجمن جهانی مدیریت پروژه:

برنامه‌ریزی در حوزه مسئولیت اجتماعی می‌بایست در تمامی لایه‌های یک سازمان رسوخ کند

مهندس غلامرضا صفاکیش، معاون بخش آموزش و مدیران جوان انجمن جهانی مدیریت پروژه (IPMA) در پایان این پانل تخصصی به جمع‌بندی نکات مطرح شده پرداخت و گفت: «از آنجایی که کمک به هم‌نوع یک نیاز ذاتی است، برنامه‌ریزی در حوزه مسئولیت اجتماعی می‌بایست در تمامی لایه‌های یک سازمان رسوخ کند و از باور ارکان به بخش‌ها و واحدهای مختلف ترویج یابد. همچون رویکرد مسئولیت اجتماعی محک که از متن بیانیه و در دل بنیانگذاران آن جوشیده و در قالب تمثیلی کلک‌های این مؤسسه در خانه‌ها در حمایت از کودکان مبتلا به سرطان مبتلور شده است.»

وی افزود: «کسب و کار در دنیای امروز در حال تغییر به سمت اجرای پروژه‌هایی در راستای توسعه پایدار است تا جایی که سازمان‌ها در حال تبدیل شدن به نهادهای پروژه محور شده‌اند. همانطور که در چهاردهمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت پروژه که در روز گذشته برگزار شد، در این خصوص صحبت شد.»

پانل تخصصی دوم

پانلی برای بررسی مدل‌های اجرا

پانل مدل‌های اجرا در پروژه‌های مسئولیت اجتماعی با حضور شریف نظام مافی، رئیس اتاق بازرگانی ایران و سوئیس؛ دکتر علیرضا شیخ، عضو هیأت علمی و معاون مالی-اداری دانشکده مدیریت، علم و فناوری دانشگاه صنعتی امیرکبیر؛ فرید بیدگلی، مدیر منطقه‌ای شرکت رش؛ ویل پارکس، نماینده صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF) برگزار شد. شریف نظام مافی با اشاره به تشکیل این پانل تخصصی با حضور نمایندگان این پانل گفت: «ترکیب حضور افراد متخصص در این پانل که به موضوع مدل‌های اجرای پروژه‌های مسئولیت اجتماعی اشاره دارد از آن جهت مورد اهمیت است که هر یک از افراد در حوزه تخصصی خود به مقوله مسئولیت اجتماعی پرداخته و نقطه نظرات و تجربیات خود را نسبت به این موضوع مطرح می‌کنند.»

دکتر علیرضا شیخ؛ عضو هیأت علمی دانشکده مدیریت، علم و فناوری دانشگاه صنعتی امیرکبیر:

شرکت‌های موفق آنهایی هستند که اقداماتی در راستای مسئولیت اجتماعی‌شان انجام می‌دهند

دکتر علیرضا شیخ، عضو هیأت علمی و معاون مالی-اداری دانشکده مدیریت، علم و فناوری دانشگاه صنعتی امیرکبیر با بر شمردن شیوه‌های فعالیت در دانشگاه‌ها گفت: «مراکز دانشگاهی در نسل‌های گوناگونی فعالیت می‌کنند. دانشگاه‌های نسل اول آموزش محور و نسل دوم پژوهش محورند. نسل سوم نیز مراکز علمی کارآفرین به شمار می‌آیند و دانشگاه‌های نسل چهارم که اجتماع محور هستند، برای رفع مسائل کلان اجتماعی فعالیت می‌کنند. بر این اساس دانشگاه امیرکبیر جزو نسل سوم به شمار می‌رود که فعالیت کارآفرینی را انجام می‌دهد. در این دانشگاه برج فناوری با ۱۰ طبقه راهاندازی شده است که در حال حاضر ۷ طبقه آن در مرحله بهره‌برداری است و شرکت‌های نوآور می‌توانند با استفاده از این فضا، به کسب و کارهای جا افتاده تبدیل شوند.»

شیخ با معرفی و مقایسه دو پروژه مسئولیت اجتماعی که توسط دو بنگاه اقتصادی در برج فناوری دانشگاه امیرکبیر در اجرا هستند، گفت:

«نکته ظریف در شیوه اجرای دو پروژه مسئولیت اجتماعی از دو بنگاه اقتصادی در امر آموزش و با مشارکت نهاد دانشگاه در تخصص گرایی و تمرکز بر مسائلی است که مشخصا بر روی آن دانش نظارتی دارند که موجب رشد بیشتر هر دو نهاد دخیل در پروژه مسئولیت اجتماعی خواهد شد. بر اساس نظریه پاول کروگمن، اقتصاددان آمریکایی شرکت‌های موفق در انجام پروژه‌های مسئولیت اجتماعی، کسب و کارهایی هستند که در حوزه تخصصی فعالیت خود اقداماتی خیرخواهانه و در راستای مسئولیت اجتماعی‌شان انجام می‌دهند.»

فرید بیدگلی؛ مدیر منطقه‌ای شرکت رُش:

اهمیت توجه به تغییرات و تطابق شیوه‌های کاری متناسب با شرایط

فرید بیدگلی، مدیر منطقه‌ای شرکت رُش (Roche) با معرفی تاریخچه فعالیت‌های این شرکت دارویی گفت: «شرکت رُش از دل یک خانواده به وجود آمده است و موضوع مسئولیت اجتماعی در آن بسیار اهمیت دارد. برای این کسب و کار که در حوزه سلامت فعالیت دارد تحقق اهداف جهانی در حوزه توسعه پایدار با استفاده از ظرفیت‌های محلی مورد توجه است. در طول بیش از ۱۰۰ سال فعالیت رُش این شرکت در حوزه‌هایی بشردوستانه چون فرهنگ و هنر، اجتماعی و پژوهشی اقدام به اجرای پروژه‌های مسئولیت اجتماعی کرده است.»

وی افزود: «متوسط عمر سازمان‌ها بر اساس داده‌های جهانی ۱۸ سال است و رمز موفقیت رُش در طی یک سده فعالیت توجه به تغییرات و تطابق شیوه‌های کاری‌اش متناسب با شرایط و نوآوری بوده است. علاوه بر این حضور بیش از ۱۹ هزار نیروی انسانی متخصص و دارای روحیه مشتاق در این شرکت ظرفیتی را برای بهره‌مندی از ایده‌های اجرایی در پروژه‌های مسئولیت اجتماعی فراهم می‌کند.»

بیدگلی ادامه داد: «ایجاد یک نهاد خیریه با نام انجمن کارکنان رُش (Re&Act foundation) توسط این شرکت نیز اقدامی دیگر در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی‌اش است که از سال ۲۰۰۶ فعالیت خود را آغاز کرده است و تا کنون توانسته با

تبدیل ۱۸ میلیون یورو به ارائه خدمات، نسبت به رفع مسائل جامعه گام بردارد.»

بیدگلی با اشاره به چند نمونه از پروژه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت رش گفت: «در کشور مالای رویکرد مسئولیت اجتماعی این شرکت برای تغذیه کودکان به صورت پایدار بود که از طریق کاشت محصولات در زمین‌های کشاورزی صورت گرفت. همچنین در راستای آموزش کودکان به جای اهدای کتب آموزشی، روش ایجاد و مرکز آموزشی و بهره‌مندی از نیروهای متخصصی بود تا کودکان به طور مداوم از آموزش با کیفیتی برخوردار شوند. بر این اساس پروژه‌های مسئولیت اجتماعی این شرکت با توجه به اهداف توسعه پایدار و اقداماتی در جهت رفع مسائل اجتماعی به صورت بلندمدت طراحی و اجرا می‌شوند.»

وی همچنین در خصوص نمونه‌های عمل به مسئولیت اجتماعی شرکت رش در ایران گفت: «مبلمان این شرکت که قصد فروش آن را برای خرید وسایل دیگری داشتیم در جریان زلزله کرمانشاه اهدا کردیم و تعدادی را نیز به مؤسسات خیریه چون محک تقدیم کردیم. از این گذشته با برنامه‌ریزی یک رویداد پیاده‌روی در حمایت از کودکان مبتلا به سرطان محک همگام با پیاده‌روی سالانه کارکنان رش (Children's Walk) در حمایت از کودکان دنیا در سال جاری شمسی پرداخت. این شرکت در پروژه آتی مسئولیت اجتماعی خود در حمایت از افراد مبتلا به ام‌اس با نیازسنجی از بیماران و دریافت این موضوع که مهم‌ترین دغدغه آنها یافتن شغل مناسب است، در نظر دارد تا با همکاری یک مؤسسه خیریه حمایتی در این حوزه اقداماتی در جهت بهبود رزومه کاری و افزایش فرصت‌های شغلی افراد مبتلا به ام‌اس انجام دهد.»

مدیر منطقه‌ای شرکت رش با بیان اینکه فرهنگ سازمانی این شرکت باور دارد که می‌بایست آنچه بیماران در آینده نیاز دارند را امروز انجام داد، در خصوص فعالیت‌های بشردوستانه این شرکت سلامت محور در دیگر حوزه‌های انسان‌دوستانه گفت: «رش در حوزه ارائه خدمات دارویی به بیماران فعالیت می‌کند اما همچنان خود را نسبت به دیگر موضوعاتی که متوجه بیماران نمی‌شود چون آموزش، تغذیه و محیط‌زیست مسئول می‌داند. این شرکت توازن در اجرای پروژه‌های اقتصادی و مسئولیت اجتماعی را در این امر می‌داند که به عنوان یک کسب و کار، هدف اقتصادی خود را نه برای فروش دارو که برای ارائه خدمت به بیماران قرار داده است و از این رو هر عملی از این شرکت در جهت عمل به مسئولیت اجتماعی است.»

ویل پارکس؛ نماینده صندوق کودکان ملل متحد:

نتایج مسئولیت اجتماعی باید زندگی بهتری را برای کودکان فراهم کند

ویل پارکس، نماینده صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF) در ایران ضمن معرفی فلسفه وجودی این سازمان، با اشاره به میزان تأثیرگذاری کسب و کارها در زندگی کودکان گفت: «صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF) برای فراهم کردن غذای اضطراری و خدمات بهداشتی درمانی به توصیه شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد و تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای کودکان کشورهای که در اثر جنگ جهانی دوم تخریب شده بودند ایجاد شد.»

وی افزود: «کودکان نسل آینده هستند و هر نهاد اقتصادی و هر یک از کسب و کارها، نقش تأثیرگذاری در زندگی کودکان دارد. از این رو یکی از فعالیتهای یونیسف کمک به بنگاههای اقتصادی جهت تأثیرگذاری بهتر در زندگی کودکان با حفظ

حقوق و حمایت از آنها است. یکی از اقداماتی که به این منظور انجام شده است، تدوین چارچوب حقوق کودکان با همکاری انجمن خیریه نجات کودکان (Save the Children) و نهاد بین‌المللی Global Compact است که با هدف دستیابی به مدیریت ریسک بهتر، اعتباربخشی و کمک به تأمین منابع اجتماعی، راهبری و حفظ بستر فعالیت حرفه‌ای، توسعه نسل خلاق آینده و مشارکت در اقدامات توسعه پایدار نگاشته شده است. همچنین دفتر این نهاد در ایران با تمرکز بر نوآوری و دستیابی به راهکارها، ساخت شهرهای ایمن برای کودکان و ایجاد کسب و کارهایی که با حفظ حقوق کودکان به نفع آینده آنها فعالیت می‌کنند، اقداماتی را با مشارکت حامیانی چون بنگاههای اقتصادی انجام داده است.»

پارکس در ادامه افزود: «به طور مثال در بندهای ۷ تا ۹ این منشور به موضوع ساعات کاری والدین و تأثیرات فضای کسب و کار آنها در زندگی فرزندانشان اشاره شده است و این موضوع مطرح گشته که صندوق کودکان ملل متحد تا چه میزان می‌بایست در تغییر محیط‌زیست در جهت ارتقای کیفیت زندگی کودکان تلاش کند.»

نماینده مقیم صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF) در ایران، در ادامه با اشاره به شرکای حامی پروژه‌های مسئولیت اجتماعی این نهاد بین‌المللی در جهان در خصوص تاریخچه فعالیت دفتر این نهاد در ایران و فعالیت‌ها آن گفت: «یونیسف از اوایل دهه پنجاه فعالیت خود را برای کودکان در ایران آغاز کرده است. در ابتدا، این سازمان و دولت ایران همکاری خود را بر سلامت و تغذیه کودکان متمرکز کردند اما در سال‌های بعد این همکاری گسترش یافت و برنامه‌هایی در زمینه آموزش، فعالیت‌های حمایتی، پیشگیری از ایدز، پایش حقوق کودک و کاهش فقر کودکان به اجرا درآمد. همچنین در راستای اقدامات این صندوق بین‌المللی در جهت منشور حقوق کودکان نخستین کنفرانس ملی شهر دوستدار کودک را در اصفهان در سال جاری شمس برگزار شد.»

پارکس در پایان با ابراز امیدواری برای آینده کودکان گفت: «اقدامات حوزه مسئولیت اجتماعی و آینده آن در مسیر کسب و کارهای دنیا روشن است. به امید اینکه نتایج آن زندگی بهتری را برای کودکان فراهم کند.»

شریف نظام‌مافی؛ نایب رئیس اتاق ایران و سوئیس:

سازمان‌ها در ابعاد مختلف اجرایی‌شان عمل به مسئولیت اجتماعی را در نظر بگیرند

شریف نظام مافی، عضو هیأت امنای محک و رئیس اتاق بازرگانی ایران و سوئیس در جمع‌بندی آخرین پانل تخصصی این همایش گفت: «فرهنگ نودوستی از ابتدا در جوامع مختلف وجود داشته و سیر تاریخی را از سنت وقف تا سازمان‌های خیریه گذرانده است. در جهان امروز که شاهد رشد سازمان‌های متعدد و گسترش فعالیت‌های کسب و کار هستیم ضرورت تغییر در نگاه خیریه از شیوه سنتی به حرفه‌ای که همان عمل به مسئولیت اجتماعی است، بیش از پیش دیده می‌شود و لازم است تا سازمان‌هایی که به صورت ژنتیکی رویه خدمت به هم‌نوع را دارند، بتوانند در ابعاد مختلف اجرایی‌شان عمل به مسئولیت اجتماعی را حتی در وجه سودآوری خود در نظر بگیرند.» همچنین در ادامه این نشست برنامه پرسش و پاسخ با حضور شرکت‌کنندگان برگزار شد.

سعیده قدس؛ بنیانگذار محک

عمل به مسئولیت اجتماعی محک با حفظ شفافیت در عملکرد و انتقال دانش و تجربه به ذیربطان

سعیده قدس، بنیانگذار محک در پایان این همایش گفت: «قدردانی از اصول ارزشمند محک است و از این رو صمیمانه از تمامی شرکت‌کنندگان و افراد علاقه‌مندی که با حضور خود در آخرین روزهای سال برای عمل به مسئولیت اجتماعی خود و دغدغه کمک به هم‌نوع در این همایش شرکت کرده‌اند، سپاسگزاریم. نودوستی در ذات مردمان ایران است و در طول تاریخ نیز در هر شرایط سختی همیار یکدیگر بوده‌ایم. عمل به مسئولیت اجتماعی نیز ادامه این مسیر و در جهت وفاداری نسبت به ذیربطان، حفظ شفافیت در عملکرد محک و انتقال دانش و تجربه‌مان است. به امید آنکه در آینده بتوانیم با به کارگیری دانش مدیریت پروژه در تمامی ابعاد فعالیت‌های سازمانی شاهد موفقیت‌های بیشتری در رفع مسائل اجتماعی کشور باشیم.»

بیانیه پنجمین همایش بین‌المللی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان «محک» در برنامه استراتژیک ۱۳۹۰-۱۳۸۶ که در سال ۱۳۸۵ تدوین گردیده است تصریح می‌کند:

«امر مشارکت اجتماعی و انجام کار خیر در سنت‌ها، آداب قومی و همچنین در اعتقادات دینی ما ریشه دارد. در کنار دولت‌ها، پایه‌های ابتدایی و اولیه سازمان‌های خیریه غیردولتی در ایران به صورت مشارکت مردمی در دستگیری از مستمندان، تأسیس پرورشگاه، درمانگاه، مدرسه و... به دست نیکوکاران و معتمدان محلی شکل گرفته است. امروز نیز کمک‌های اهدایی مردم به محک در قالب نذورات، تداوم همان اندیشه و اعتقاد در طول تاریخ این سرزمین است. در کنار آن در دنیای صنعتی امروز مباحثی همچون «مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها» مطرح است که محورهای نوین جلب مشارکت عمومی هستند و لازم است سازمان‌های غیردولتی با شناخت این محورها، از منابع ناشی از آنها بهره‌مند گردند.»

از سوی دیگر در بیانیه ماموریت محک آمده است: «محک نه تنها به سرطان کودکان می‌پردازد بلکه اندیشه والای کمک به هم‌نوع را ترویج می‌نماید.»

این دو بخش از اولین برنامه راهبردی محک، این سازمان را در مسیر ترویج مفهوم مسئولیت اجتماعی و تشویق جامعه به ویژه بنگاه‌های اقتصادی به بهره‌برداری از این مفهوم قرار داد. روزی که این مسیر ترویج و توسعه آغاز شد، اقدامات اندکی در حوزه‌های عملی و کاربردی این مفهوم دیده می‌شد و تنها اقدامات محدود نظری برای شناساندن مفهوم صورت گرفته بود.

مؤسسه محک این مسیر را با برگزاری نمایشگاه پوستر با موضوع «سرطان کودک و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها» و با همراهی انجمن صنفی طراحان گرافیک در سال ۱۳۸۹ آغاز نمود و پس از آن به صورت دوسالانه چهار کنفرانس مسئولیت اجتماعی را در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ برگزار کرد. مؤسسه محک در این کنفرانس‌ها به موضوعاتی همچون دیدگاه‌های آکادمیک، دیدگاه‌های محیط کسب و کار، دیدگاه‌های استانداردها، توسعه پایدار و تجارب عملی در جامعه مدنی پرداخته است. امسال نیز با برگزاری پنجمین همایش بین‌المللی مسئولیت اجتماعی با محور «مدل‌های برنامه‌ریزی، مدل‌های اجرا و استانداردهای گزارش‌دهی» آن را کامل نمود.

در این پنج همایش ده‌ها نفر از استادان دانشگاه، صاحب نظران حوزه کسب و کار و مدیران بنگاه‌های اقتصادی و همچنین رؤسای سازمان‌های بین‌المللی مرتبط از زوایای مختلف به توضیح و توصیف مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها پرداختند. نگاهی به مدل‌های کسب و کار به ما نشان می‌دهد که امروز فعالیت‌های ساخت یافته نظری و عملی در حوزه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها شکل گرفته است. عمده‌ترین این موارد عبارتند از:

- کمیسیون حاکمیت شرکتی و مسئولیت اجتماعی بنگاه‌ها در اتاق بازرگانی ایران و تهران
- کمیسیون مسئولیت اجتماعی بنگاه‌ها در اتاق‌های بازرگانی برخی شهرها
- برگزاری کارگاه آموزشی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها از سوی اتاق‌های مشترک بازرگانی همانند اتاق بازرگانی ایران و سوئیس
- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی با موضوع مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در سازمان مدیریت صنعتی ایران و طراحی ساختار گزارش‌دهی پایا در این سازمان
- تعریف استاندارد ارزیابی فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی بنگاه‌های اقتصادی و رتبه‌بندی آنها در انجمن مدیریت ایران
- تعریف ده‌ها پروژه مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی با سازمان‌های مردم‌نهاد و نهادهای اجتماعی
- انجام ده‌ها پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه‌ها به ویژه در مدرسه‌های کسب و کار و دانشکده‌های مدیریت و اقتصاد

- برگزاری ده‌ها همایش در سطح ملی در حوزه مسئولیت اجتماعی و حضور متخصصان بین‌المللی در آن‌ها
  - اهدای نشان مسئولیت اجتماعی و جایزه مسئولیت اجتماعی بنگاه‌های اقتصادی ایران
  - شکل‌گیری دغدغه مسئولیت اجتماعی در گفتگوی حاکم بر رسانه‌های تخصصی
  - راه‌اندازی پلتفرمی برای ثبت نیازهای سازمان‌های مردم‌نهاد توسط مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با هدف انجام مسئولیت اجتماعی حوزه دانشگاه از طریق رفع نیازهای پژوهشی این موارد حاکی از آن است که اینک ما با مفهومی ساخت یافته مواجه هستیم و سازمان‌های زیادی درگیر فازهای عملیات این مفهوم، در چرخه بهبود مستمر هستند:
  - دانشگاه‌ها و مراکز علمی فاز طراحی را هدایت می‌کنند.
  - نهادهای اجتماعی و سازمان‌های مردم‌نهاد طرح‌ها و پروژه‌های مسئولیت اجتماعی را عملیاتی و پیاده‌سازی می‌کنند.
  - سازمان‌های ممیزی که به پایش، اجرا، ارزیابی و رتبه‌بندی می‌پردازند و اصلاحات حاصل از این ارزیابی‌ها، به بهبود طراحی و اجرا در آینده منجر خواهد شد.
- شرایط موجود دلالت بر آن دارد که تداوم اقدامات ترویجی در این حوزه، ثمربخش بوده و مفهوم مسئولیت اجتماعی جاری گردیده است و بازیگران مختلف این عرصه کارهای درستی را به شکل درست در این حوزه آغاز نموده‌اند و حتما ادامه خواهند داد.
- این دستاورد ارزشمند را به همه فعالان این عرصه تبریک گفته و از تمام صاحب‌نظران، اساتید، مدیران بنگاه‌های اقتصادی، رؤسای اتاق‌های بازرگانی و سازمان‌های بین‌المللی مرتبط قدردانی نموده و همراهی آن‌ها در این مسیر را سپاس می‌گوییم.
- از این رو مؤسسه خیریه محک پنجمین همایش مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها را به عنوان آخرین گام مأموریت خود در این حوزه تلقی نموده و مسیر دوازده ساله ترویج و توسعه مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها را موفقیت آمیز و خاتمه یافته تلقی می‌کند.
- در پایان این دوره مؤسسه خیریه محک در قالب دومین برنامه استراتژیک، به تعریف برنامه مسئولیت اجتماعی خود پرداخته و خود را ملزم به گزارش‌دهی بر مبنای استانداردهای جهانی دانسته و اولین گزارش بر اساس استاندارد گزارش‌دهی GRI را ارائه می‌کند.
- مؤسسه خیریه محک همواره در کنار انجام مأموریت اصلی خود که حمایت همه جانبه از کودکان مبتلا به سرطان و خانواده آنان در سه حوزه خیریه، درمان و تحقیقات علمی است به مسئولیت اجتماعی خود در قبال جامعه می‌پردازد چراکه ارکان محک به این نقش اعتقاد دارند. بر همین اساس، محک از این پس و در قالب برنامه‌های راهبردی سوم و چهارم، به توسعه دو مفهوم بنیادین شفافیت و پاسخگویی به عنوان اساسی‌ترین ارزش‌های مؤسسه خیریه محک و مهم‌ترین وظایف سازمان‌های مردم‌نهاد در قبال جامعه می‌پردازد و امید است در افق ۱۴۰۵ و با پایان یافتن چهارمین برنامه استراتژیک، این دو ارزش بنیادین به شکلی ساخت یافته، عملیاتی و قابل پایش باشند.
- از یک سو، بیش از ده سال حضور داوطلبانه محک در ممیزی‌های کلاس جهانی مانند استاندارد NGO Benchmarking شرکت بازرسی بین‌المللی SGS و همچنین استاندارد پروژه‌های توسعه پایدار انجمن بین‌المللی مدیریت پروژه IPMA که منجر به اخذ رتبه اول SGS در جهان و دریافت نشان طلای IPMA شد و از سوی دیگر با اتکا به ظرفیت‌های عظیم جامعه مدنی کشور عزیزمان که پیمودن حتی یک قدم از مسیر طولانی محک بدون حضور آنها میسر نبود، مؤسسه خیریه محک را به دستیابی هدف پیش رو، در افق ۱۴۰۵، امیدوار می‌سازد.

مؤسسه خیریه محک تلاش می‌کند تا با ایجاد بسترهای مناسب همکاری میان سازمان‌های مردم‌نهاد، بنگاه‌های اقتصادی و دولت در راستای عملیاتی شدن پروژه‌های مسئولیت اجتماعی و در نتیجه رفع مسائل جامعه فعالیت کند. این مؤسسه خیریه قصد دارد با همراهی مراکز آموزشی و پژوهشی به توسعه فرهنگ استفاده بهینه از سرمایه‌های جامعه مدنی همچون کمک‌هایی که حاصل مشارکت‌های مردمی است، بپردازد تا روزهای سخت درمان کودکان مبتلا به سرطان با امید و اثربخشی بیشتری پشت سر گذاشته شود.

حامیان علمی
Scientific Supporters

سازمان حامی
Supporter Organization

حامی رسانه‌ای
Media Supporter

حامیان مالی
Financial Supporters